Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

604

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het adopteren van kinderen uit Bulgarije* (ingezonden 20 oktober 2015).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 16 november 2015).

Vraag 1
Wat is uw reactie op de uitzending van Brandpunt Reporter over het adopteren van kinderen door Nederlandse ouders uit Bulgarije?[1]

Antwoord 1
In de uitzending van Brandpunt Reporter wordt het beeld geschetst dat er misstanden plaatsvinden in de adoptieprocedures in Bulgarije. Hoewel er geen concrete misstanden ten aanzien van adoptie door Nederlandse (aspirant-) adoptiefouders worden blootgelegd, neem ik de signalen dat de adoptieprocedure in Bulgarije niet zorgvuldig zou verlopen uiterst serieus. Om die reden heb ik alle circa 30 dossiers van kinderen die de afgelopen twee jaar uit Bulgarije zijn geadopteerd nogmaals laten bekijken. Op basis daarvan is er geen aanleiding om te veronderstellen dat kinderen niet volgens de regels naar Nederland zijn gekomen. Lopende en nieuwe dossiers zullen met extra aandacht worden beoordeeld. Daarnaast zal door medewerkers van mijn ministerie dit jaar nog een werkbezoek worden gebracht aan Bulgarije om nader over de procedure te spreken. Vooralsnog zie ik daarom geen aanleiding om procedures vanuit Bulgarije op te schorten.

Vraag 2 t/m 5
Wat vindt u er van dat veel kinderen in Bulgaarse tehuizen nog ouders en/of familie hebben die wel voor ze zouden willen zorgen maar dat toch wordt overgegaan tot adoptie door buitenlandse ouders, zoals uit deze uitzending blijkt? Deelt u de mening dat dit niet in het belang van het kind is en ook nooit de bedoeling is geweest van het Haags Adoptieverdrag?
Deelt u de mening dat het schrijnend is dat ouders, die soms niet kunnen lezen en schrijven, niet goed worden geïnformeerd over het feit dat ze formeel bezwaar moeten aantekenen tegen de plaatsing van hun kind in het kindertehuis, bij gebreke waarvan hun kind ter adoptie kan worden aangeboden aan buitenlandse ouders?

[1] Brandpunt Reporter, 18 oktober 2015

ah-tk-20152016-604
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Op welke wijze is in Bulgarije gegarandeerd dat altijd eerst gekeken wordt naar alternatieven in het binnenland, zoals eigen familie die voor het kind kunnen zorgen of Bulgaarse pleeg- of adoptieouders die de zorg voor het kind op zich kunnen en willen nemen?
Is adoptie van een kind uit Bulgarije door buitenlandse ouders, gelet op de praktijken die uit de uitzending blijken, wel in het belang van het kind?

Antwoord 2 t/m 5
Het uitgangspunt van het Haags adoptieverdrag is dat adoptie in het belang van het kind moet zijn. Het Verdrag gaat er ook van uit dat elke aangesloten staat bij voorrang passende maatregelen neemt opdat het kind in zijn familie van herkomst kan blijven en indien dat niet mogelijk is zoekt naar een permanente plaatsing in het land zelf (het zogenoemde subsidiariteitsbeginsel). Artikel 4 van het Verdrag bepaalt dat de zendende Staat verantwoordelijk is voor het vaststellen van de adoptabiliteit van een kind en overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel handelt.
Voor de samenwerking tussen staten die zijn aangesloten bij het Haags Adoptieverdrag geldt het interstatelijk vertrouwensbeginsel; er wordt van uit gegaan dat ieder van die staten datgene doet wat van hen conform het Haags Adoptieverdrag wordt verwacht.
Nederland treedt daarom niet in de handelingen die Bulgarije nationaal verricht om de adoptabiliteit van een kind te bepalen. Dit laat onverlet dat de onder mijn ministerie vallende Centrale Autoriteit nader in gesprek zal gaan met de Centrale Autoriteit van Bulgarije over de vermeende misstanden.

Vraag 6
Hoeveel geld is er de afgelopen jaren vanuit de Europese Unie naar Bulgarije gegaan om de armoede te bestrijden, de Roma te ondersteunen, er voor te zorgen dat kinderen bij hun ouders kunnen blijven wonen alsook de situatie van kinderen in tehuizen te verbeteren? Welke effecten hebben dergelijke programma’s gehad?

Antwoord 6
Bulgarije ontvangt geld uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) en heeft toegang tot EU-programma’s en -projecten, die bijvoorbeeld voor de ondersteuning van Roma zijn. In de periode 2014–2020 zal Bulgarije circa 1,5 miljard ontvangen uit het ESF. Daarvoor zijn door Bulgarije drie programma’s opgesteld, waarvan er twee relevant zijn in dit opzicht: een programma voor vaardigheden en sociale inclusie[2] en een programma voor onderwijs en onderzoek, inclusief onderwijs voor minderheden[3].
Ook maakt Bulgarije gebruik van het minstbedeeldenprogramma van de EU. In het *national reform programme*, wat Bulgarije ieder voorjaar indient bij de Europese Commissie, wordt door Bulgarije toegelicht wat de vooruitgang is op deze gebieden en hoe structuurfondsen zijn ingezet[4].
In de jaarlijkse landenrapporten van de Europese Commissie geeft de Europese Commissie een analyse van de situatie in Bulgarije, onder andere op het gebied van armoedebestrijding[5].

Vraag 7
Deelt u de mening dat ouders die wel voor hun kind zouden willen zorgen, maar hier om bijvoorbeeld financiële redenen niet goed toe in staat zijn, geholpen moeten worden, in plaats van dat hun kind uit huis wordt geplaatst en geadopteerd wordt door buitenlandse ouders?

Antwoord 7
Nederland is, evenals Bulgarije, Verdragsstaat bij het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), waarin het uitgangspunt is neergelegd dat aan het gezin, als de natuurlijke omgeving voor de ontplooiing en het welzijn van het kind, de nodige bescherming en bijstand dient te worden verleend opdat het zijn verantwoordelijkheden kan dragen. De wijze waarop

---

2 Zie http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=576&langId=en&pay=BG
3 Zie http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=576&langId=en&pay=BG
4 Zie voor het meest recente programma http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/nrp2015_bulgaria_en.pdf.
5 Zie http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/cr2015_bulgaria_en.pdf

andere aangesloten landen hieraan invulling geven ligt buiten de invloedssfeer van Nederland. Nederland treedt dan ook niet in het beleid en de beslissingen van andere landen aangaande de bereidheid en de mogelijkheden van ouders om voor hun kinderen te zorgen.

Vraag 8
Welke garanties zijn er volgens u voor een zorgvuldige adoptieprocedure van Bulgaarse kinderen, gelet ook op het feit dat de Bulgaarse instanties in de uitzending vooral naar elkaar wijzen en niet duidelijk is of nu het Bulgaarse Ministerie van Justitie, de Raad voor de kinderbescherming of de sociale dienst verantwoordelijk is voor de vaststelling dat er geen ouders of andere familie meer zijn die voor het kind zouden willen zorgen en dat er ook geen andere opvangmogelijkheid is in Bulgarije?

Antwoord 8
Vooralsnog heb ik geen aanleiding om te veronderstellen dat Bulgarije niet op de juiste wijze invulling geeft aan de uitgangspunten van het Haags adoptieverdrag. Desalniettemin hecht ik er aan om op korte termijn in gesprek te gaan met de Bulgaarse autoriteiten om hierover helderheid te krijgen.

Vraag 9
Ziet u aanleiding dit adoptiekanaal te sluiten en er voor te zorgen dat, in ieder geval voorlopig, door Nederlandse ouders geen kinderen meer uit Bulgarije kunnen worden geadopteerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9
Nee. Zie hiervoor het antwoord op vraag 1.